

אוצרות חיים

לעילוי נשמת מו"ר הרה"ג ר' חיים הכהן זצוק"ל

צאת השבת	ר"ת
20:17	21:12
20:14	21:09
20:25	20:54

הדלקת נרות	ירושלים
19:25	19:25
19:23	תל אביב
19:12	צפת

פרשת נשא

גליון 27 י"ב סיון תשע"ב

כלומר יברכך ה' בממון, וישמרך שהממון לא יזיק לך, שלא יהיה עשרך "עושר שמור לבעליו לרעתו". (על התורה)

"וַיַּחַנְךָ" (ו,כד)

"ויחנך" במתנת חינוך, וכן הכתוב אומר: "כן עינינו אל ה' אלוקינו עד שיחננו". ובעל ה"חפץ חיים" היה רגיל לומר: רבש"ע! אם חלילה בניך אינם כדאים לחסדך, קיים בהם "ויחנך", תן להם מתנת חינוך, שהרי זו מידתך. (אמרי חן)

"וַיִּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם" (ו,כז)

שלום בכניסתך - שלום ביציאתך - שלום עם כל אדם (במדבר רבה י"א). ואפשר לבאר הדברים לפי הכתוב בברכות (נ"ט): הרואה קד רה בחלום, יצפה לשלום. הרואה נהר, יצפה לשלום. הרואה ציפור, יצפה לשלום. כי יש שלושה סוגי שלום: א) שלום בית, ב) שלום במדינה, ג) שלום בעולם. קדרה - היא סימן לשלום בית, שאוכלים מקדרה אחת. נהר - מסמל שלום במדינה, שהוא עובר במדינה. ואילו הציפור - הגודדת ומעופפת בכל העולם - תרמוז לשלום בעולם.

וזהו: שלום בכניסתך לבית - שלום בית, שלום ביציאתך - שלום במדינה, שלום עלכלאדם - שלום בכל העולם, ה' יברך את עמו בשלום. (כתב סופר)

"וַיְהִי הַמִּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן ... נְחֻשׁוֹן בֶּן עֲמִינַדָב" (ו,יב)

לא נקרא כאן נשיא, כדי שלא יתגאה על, שהקריב ראשון, וכל האחרים נקראים נשיאים - לפי שהשפילו עצמם והקריבו אחריו. (חזקוני)

"אִישׁ אֹי אִשָּׁה כִּי יִפְלֵא" (ו,ב)

כי יפלא - לשון פלא, שאם ימצא איש הפרש מתאוות העולם הזה, ומבקש להתקדש כולו לה', הרי זה בגדר פלא, כי רוב העולם אינם נוהגים כך, והולכים אחרי תאוותם, וזה נוהג להיפך ואוסר עליו דברים המותרים. (אבן עזרא)

"אִישׁ אֹי אִשָּׁה כִּי יִפְלֵא" (ו,ב)

למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה? ללמדך, שאל יטה אדם לקיצוניות, לא כסוטה שסטתה מדרך הטובה לדרך הרעה, ולא כנזיר זה שמזיר עצמו מן היין, מענה ומסגף עצמו, אלא לעולם ימוד אדם מדותיו, ויכוונן לדרך האמצעית. (על התורה)

"דַּבֵּר אֶל אֶהְרֶן וְאֶל בְּנָיִו לֵאמֹר פֹּה תִּבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמֹר לָהֶם" (ו,כג)

כאן רמזה התורה שצריך השליח ציבור להקריא לכהנים סדר ברכת כהנים מילה במילה בשביל שיברכו את העם. וכי הכהנים אינם יודעים בעצמם לומר את שלושת הפסוקים הללו בעל פה? התשובה ידוע שאין הברכה שורה על דבר ריק (כמו שמצינו במעשה אליהו והאשה הצרפית), לכן קודם כל צריך שהאדם בעצמו יתברך בברכות ואחר כך יוכל לברך אחרים. על כן בתחילה מקבל הכהן את ברכת הקב"ה מהשליח ציבור ולאחר שהכהן מתברך יכול הוא לברך את הציבור הקדוש. (תורת הפרשה)

"וַיְבָרְכֶךָ ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ" (ו,כד)

פירש רש"י יברכך בממון וישמרך מן המזיקין.

ובחרת בחיים

כל העולים לתורה בירכו ברכות לבטלה

”וְהִתְיַדוּ אֶת חַטָּאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהָשִׁיב אֶת אֲשָׁמוֹ” (ה,ז)

מעשה שהיה ביהודי עשיר שהזמין ספר תורה מהודר אצל סופר סת”ם ועשה עימו תנאי שכתובת הספר צריכה להסתיים ביום הזיכרון של אביו.

הגביר שילם על העיסקה בעין יפה מאוד, גם הסופר מצידו עשה את המוטל עליו, וסיים את הכתיבה, אבל כאשר מסר את הספר להגהת המחשב נמצאו לא פחות מארבעים טעויות.

היה זה זמן קצר לפני היאהרצייט.

מדובר במספר קטן של טעויות, מה שמוכיח על מקצועיותו של הסופר, ועל כך שעשה את עבודתו נאמנה, אבל למרות המאמצים לא הספיק האיש לתקן את הכל בזמן, והנה מגיעה עת הכנסת ספר התורה ויש טעויות שעדיין לא תוקנו.

הסופר התבייש לגלות את אוזניו של הגביר במה שקרה, במיוחד לאחר שזה עמד בכל ההתחייבויות הכספיות. הדילמה שהיתה בפניו לא היתה פשוטה. בשלב מסויים עלה בדעתו פתרון שכזה: הרי לכאורה אין בעיה לקיים את הטקס גם בספר תורה פסול. וכי אי אפשר לומר את פרק התהילים שאומרים בעת הכנסת ספר תורה גם אם נשאר פה-ושם כמה טעויות?

אמר ועשה. לא גילה סופר הסת”ם את דבר הטעויות, והספר הוכנס להיכלו. האירוע היה ביום חמישי. מיד לאחר מכן, ביום ששי, ניסה לתקן עוד אי-אילו טעויות, אבל גם ביום זה עדיין לא סיים את כל התיקונים, והנה מגיעה שבת... ובבית הכנסת מתכוננים לקרא בספר המהודר, ואיש איננו יודע על כל הטעויות המצויות עדיין בספר.

הבושה הגדולה עצרה בעד הסופר מלהודיע שהספר פסול, ומה שקרה עתה הוא שאחד עשר יהודים קיבלו עלייה באותה שבת, וכולם בירכו ברכות לבטלה.

מיד לאחר השבת סיים הסופר לתקן את כל הטעויות וברגע זה הפך הספר למהודר שבמהודרים. ליבו של הסופר נקפו, והגיע אל הגר”י זילברשטיין כדי לשפוך את ליבו על העוול הגדול שעשה, תוך שהוא מבקש להורות לו דרכי תשובה.

”הוריתי לו כמה דרכים, אמר הרב, ובכלל זה שיקבל על עצמו תענית, אבל גיסי הגר”ח קניבסקי לא הסתפק בכך ואמר שייתכן שהכסף שהוא מחזיק בידו נחשב לגזל ממש, כיון שהיהודי העשיר שילם את הכסף רק בתנאי שהספר יהיה מוכן ליום הזיכרון, וכיון שהספר לא היה מוכן ביום זה, הרי עליו להשיב את כל הכסף, אלא אם כן יוותר הגביר וימחל לו. הגר”ח הוסיף שהוא חייב להתוודות לפניו ולבקש ממנו מחילה.

”כיצד אפשר לקחת בתים לתפילין מאיש שאינו עומד בדיבורו?”

מובא בספר ”זכר צדיק לברכה” על פרקי חייו של הצדיק רבי יהודה הורוויץ מדז’יקוב זצ”ל. מעשה בעמוד קמ”ז מסופר על רבי יהודה שהזמין בתים לתפילין אצל אומן, והלה קבע לו זמן שבו יהיו הבתים מוכנים, וכשהגיע הזמן והאומן לא סיים את העבודה, לא רצה הגה”צ הנ”ל לקחת ממנו התפילין, באומרו: מאיש שאינו דובר אמת אי אפשר לקחת בתים לתפילין. (טובך יביעו)

חכמת חיים

התורה כל כך גדולה וקדושה, בכל זאת עליה להצטמצם במספר גווילין,

אחרת איש אינו יכול להגות בה,

כן, יהודים נוטרי מורשה בהכרח עליהם להיות מלוכדים, מאוגדים באגודה אחת,

כי בלא זה איש אינו יכול לשמור ביחידות על המשך קיום התורה (הגר”א וסרמון)

חיים כהלכה

"דַּבֵּר אֶל אֶהְרֵן וְאֶל פְּנֵיו לֵאמֹר כֹּה תִבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... וְשָׂמוּ אֶת שְׁמֵי עַל פְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵנִי אֲבָרְכֶם" (ו, כג-כו)

מקצת הלכות נשיאת כפיים

- מצות עשה מן התורה שהכהנים יברכו את ישראל בנשיאת כפיים. וכל כהן שנמצא בבית הכנסת בעת שהחזן קורא "כהנים" בעת חזרת השליח צבור, ואינו עולה לדוכן לברך את ישראל, אף על פי שביטל מצות עשה אחת, הרי זה כאילו עובר על שלש מצות עשה, שנאמר, כה תברכו, אמור להם, ושמו את שמי על בני ישראל. וכל כהן שעולה לדוכן ומברך את ישראל, גם הוא מתברך, שנאמר ואברכה מברכיך. ואפילו אם אין שם כהן אלא כהן אחד, אם קראו כהנים ולא עלה, הרי זה עובר בעשה כנזכר.
- מצות נשיאת כפיים היא מן התורה גם בזמן הזה שאין לנו בית המקדש ובטלה העבודה בבית המקדש.
- יש אומרים שכשם שיש מצוה על הכהנים לברך את ישראל כך יש מצוה על הישראל להתברך מפי הכהנים. ויש חולקים.
- אין נשיאות כפיים בפחות מעשרה, דהוי בכלל דברים שבקדושה שאינם נאמרים אלא בעשרה. והכהנים בכלל המנין, לפי שהכהנים גם הם בכלל הברכה, מדכתיב ואני אברכם, כלומר לכהנים. אבל קטן אינו מצטרף למנין, כמו שאינו מצטרף למנין לחזרה ולקדיש.
- כשם שמצינו בעבודת בית המקדש שיש חיוב על הכהנים לברך את ישראל פעם אחת בבוקר אחר קרבן תמיד של שחר, כך הוא החיוב בזמן הזה, לברך את ישראל פעם אחת ביום. ואם עלה פעם אחת ביום, שוב אינו עובר בעשה אף אם אמרו לו עלה.
- מחנכים גם את הקטנים שיעלו לדוכן לישא כפיהם יחד עם הגדולים. (ומחנכים אותם גם בברכה, ואין כאן חשש ברכה לבטלה). אבל קטן לא ישא כפיו כשהוא כהן יחיד בבית הכנסת, ורק אם יש שם גם כהנים גדולים הקטן ישא כפיו עם הגדולים. ואם יש שם כהן אחד גדול, וכהן אחד קטן, אין השליח צבור מקריא "כהנים". ורק כשיש לפחות שני כהנים גדולים, אזי השליח צבור מקריא "כהנים".
- הכהנים צריכים ליטול את ידיהם לפני שעולים לדוכן לברכת כהנים, ואף כהן שנטל ידיו בשחרית קודם התפילה, צריך לחזור וליטול ידיו סמוך לנשיאת כפיו. ע"כ.
- הכהנים צריכים ליטול את ידיהם בכלי שיהיה בו רביעית, ועד הפרק של הזרוע, שהוא חבור היד והזרוע. ואין מברכים על נטילה זו אפילו אם הסיח דעתו משמירת ידיו מנטילת ידיו שחרית, או שנגע במקום מטונף. ולכתחלה טוב שכל כהן ישמור ידיו שלא יסיח דעתו מהם ליגע במקומות המטונפים, כדי שלא להכנס לכתחלה בספק ברכה במה שנטל ידיו סמוך לנשיאת כפיו.

תולדות חיים

שביבי אור מחייו של מוה"ר ר' חיים הכהן צוק"ל

ראיות אסורות

אחד מבניו שיחי' מספר: "פעם כשגרנו במושב, והיינו עוד די קטנים, הלכנו אני ועוד אח אל משפחה שגרה בקירבת מקום. במקרה היה שם מכשיר צפיה, ומחוסר מודעות כילדים קטנים, צפינו גם כן במרקע למספר רגעים. כשאבא שמע על זה הוא ישב והסביר לנו שזה חטא נורא להסתכל במכשיר זה. הוא לקח אותנו ברכבו אל בית העלמין שבקצה המושב, וגמר איתנו שם ביחד את כל ספר התהלים כדי לכפר על הראיה שראינו!

מצעקות מיותרות לא היתה נגרמת כל תועלת. אבא במעשה זה גרם לנו להבין שאנו פשוט צריכים לנקות מתוכנו את החטא הזה. מיותר להבין עד כמה נחרט הדבר בתודעתנו".

צדיקים במיתתן קרויים חיים

רבי יהודה בן עטר - י"ט סיון

ר' יהודה בן עטר נולד בחודש אלול ה'תט"ו ומכונה 'רבי אלקביר' [רבנו הגדול]. בעל קירבה משפחתית לר' חיים בן עטר (בעל "אור החיים" הקדוש). בשנת ה'תנ"ח מונה לדיין בעיר פאס (מרוקו). ניצל מגוב אריות אליו הושלך למשך יממה ולאחר קידוש ה' הגדול שנעשה החלו להישבע בשמו ואלו שנשבעו לשקר היו מתים. בעקבות הרדיפות שהיו בעיר עבר למקנס (מרוקו) ובשנת ה'תס"ד חזר לעירו פאס, ישב בבית הדין יחד עם ר' שמואל הצרפתי וכיהן כאב"ד. יומם ולילה שקד על לימוד התורה, לא חפץ ליהנות מקופת הציבור והתפרנס ממלאכת הצורפות, עשיית נזמים וטבעות מזהב אולם לאחר שקיבל את שכרו בעבור תכשיט שמכר לא הסכים לקבל עבודה חדשה עד שהפרוטה אזלה מכיסו. זכה לגילויי אליהו

הנביא ולהערצה רבה הן מאנשי הקהילה היהודים ושאינם יהודים, בסיום התפילה בחגי ישראל כל קהל המתפללים הגיע לביתו לנשק את ידיו ור' יהודה בירך כל אחד ואחד. מספריו: מנחת יהודה - על התורה. פירוש על מדרש רבה. שיר מכתם - על הלכות שחיטה וטריפה. לאחר פטירתו ביום שלישי ה'תצ"ג נטמן בבית החיים באלמלאח' אך כשהיהודים עזבו את המקום ועברו לקסבא די זירארא בשנת ה'תק"ן נטלו את עצמותיו עימהם וקברו אותו באלגיסא. עם שובם של היהודים לאלמלאח' החזירו את עצמותיו בחודש שבט ה'תקנ"ב ושוב בשנת ה'תרמ"ח כאשר המלך לקח מהיהודים את שטח בית הקברות שנמצא סמוך לארמונו, העניק להם שטח חדש בסמוך לקבורה והעבירו את עצמותיו למקום קבורתו הנוכחי.

עצות לחיים

למלח במלחיה כדי
שלא יהיה לחות וגושים
מוסיפים מעט גרגרי
אורז או חיטה למלחיה.

שמחת חיים

הני סאל את איציק; "איציק, מה זה פוצל?"
איציק פנה לו: "אתה רואה את שני הפצים
סם, אז אדם פוצל יראה ארבעה."
הני אמר לו: "אבל, יש רק פץ אחד!"

לכל קוראי העלון שבת שלום!

אנו רוצים להוסיף פינה חדשה ובה חידות,
לשם כך אנו צריכים כותרת לפינה.
הכותרת אמורה להיות מורכבת עם המילה חיים
ושתזכיר את הנושא של הפינה - חידות.
נשמח לשמוע רעיונות בטלפון 052-7159826 ישראל
או בדוא"ל rabihaim@gmail.com

ניתן להקדיש את העלון לכל מטרה,
לפרטים: 052-7159826 ישראל

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: rabihaim@gmail.com